

בתערוכת היחיד הראשונה שלה מחוץ ליישוב צוקים, שם היא חיה, טינקר מציגה סדרות של רישומים וציורים באקריליק ובפחם על נייר, ומיצב שנוצר במיוחד לחלל הגלריה.

את השם טינקרבל, שמה של הפיה המונפשת מסיפור "פיטר פן" (שקוצר עם השנים לטינקר), אימצה האמנית בתחילת שנות ה-90, כשהייתה תלמידת תיכון בחיפה, אז החלה את דרכה כשחקנית. היא עברה לתל אביב, שיחקה בסרטים רבים (ביניהם "משהו טוטאלי", "ההסדר", "בקרוב יקרה לך משהו טוב"), וזכתה בפרסים (ביניהם פרס אופיר לשחקנית הטובה ביותר על משחקה ב"ההסדר"). היא הפכה לדמות מוכרת בחיי תרבות השוליים המקומית, עד שעזבה בגיל 24 את תל אביב.

דמותה של טינקר נקשרה כבר אז לאקטיביזם פמיניסטי יוצא דופן במושגים מקומיים: דמות אישה צעירה אקסצנטרית, המתקיימת בעולם נזיל שבין פנטזיה למציאות. השימוש בדמות המונפשת של טינקרבל – דמות חסרת קול המתקיימת מחוץ לסדר החברתי – העניק לה תכונות כמו טרנספורמטיביות: יכולת הסוואה, התחפשות, טשטוש גבולות וניתוק מהמציאות (השימוש באבקת הקסם של טינקרבל בסיפור "פיטר פן" מזכיר גם חומרים משני תודעה), דמות של פיה טובה "מוגזמת", מעין ניגוד לדמות המכשפה המסמלת את כל מה שנחשב בזוי וחסר תרבות.

המופע של טינקר באותם ימים עסק במבט הגברי הנקשר למבע הקולנועי, וזאת באמצעות הוצאתו מההקשר הקולנועי אל המציאות. באמצעות שימוש בייצוגים הלקוחים מעולם הקולנוע, כמו למשל התצלומים הפרובוקטיביים שלה בתקשורת, היא הסבה את תשומת הלב – באופן אירוני ומגחיק – אל השליטה של אותו מבט גברי ואל הסכנות הטמונות בו.

לעשייה האמנותית של טינקר יש איכויות דומות. הפרקטיקה הרישומית המהירה מאפשרת לה להיסחף לעולמות המחברים בין פנטזיה למציאות, ולעסוק במגוון נושאים כמו הסוואה, יחסי כוח, מיניות, התחפשות, ושיקוף משתרשר. ברישומים שלה יש מוטיבים מוכרים המתכתבים עם הפרסונה הקולנועית שלה: דמות מכונפת, ספק שדה ספק פיה, ילדה עירומה עם צמות, חלקי גוף שקווי המתאר שלהם לא שלמים, איברי מין מובלטים, כתב ראי (שאימצה בילדותה), חיות פרא שונות המייצגות או מאנישות הלכי רוח.

במיצב "הביתה" טינקר מציגה רישומים מאחורי דלת סגורה, בקונטקסט שמאלץ את הצופה להפוך למציצן, המביט במשהו שהוא איננו אמור לראות. העבודה ממשיכה מסורת של אמנות פמיניסטית אנטי-בורגנית, שראשיתה בשנות ה-70 של המאה ה-20, המגיבה לטריגר של הפנטזיה הפורנוגרפית ולגבולות השליטה של המבט. כך, למשל, בעבודותיהן של סינדי שרמן [Sherman], שרה לוקאס [Lucas] וטרייסי אמין [Emin], המשתמשות בגוף הנשי כזירה לפעולה האמנותית.

מטה הקסם ואבקת הקסמים של טינקרבל המונפשת הם המכחול והצבע של טינקר האמנית. ללא קול (כמו טינקרבל), בזריזות ובקופצנות מצד אחד, ובחזרתיות ועמלנות מצד אחר, היא מקרינה אל הנייר זיכרונות/תמונות שנרשמו בנפשה, כמו ביומן פרטי או בסטורי-בורד, שהיא מגלמת בו את כל התפקידים.

אורית מור

אוגוסט 2023